

ΣΙΔΗΡΟΥΛΑ ΖΙΩΓΟΥ – ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΥ, Ομότιμη Καθηγήτρια Α.Π.Θ.

Απόφοιτη του Τμήματος Φιλολογίας και Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ. Διδάκτωρ της Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ., Ομότιμη Καθηγήτρια σήμερα της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. Έχει διδάξει στη Φιλοσοφική Σχολή (σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο), σε Διατμηματικά προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα Σπουδών Φύλου στο Α.Π.Θ. και στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, σε επιδοτούμενα Σεμινάρια, σε Σχολές επιμόρφωσης εκπαιδευτικών και αλλού τα εξής αντικείμενα: Ιστορία

της Αγωγής και της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης, Προσεγγίσεις στην έρευνα της Τοπικής Εκπαιδευτικής Ιστορίας, Εκπαίδευση και Φύλο, Προσεγγίσεις στην ιστορία της γυναικείας εκπαίδευσης, Η διάσταση του φύλου στη Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Δια βίου Μάθηση, Ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών σε θέματα φύλου - Παρεμβάσεις στην εκπαιδευτική διαδικασία. Έχει εποπτεύσει σειρά Μεταπτυχιακών Εργασιών και Διδακτορικών Διατριβών. Για την υποστήριξη του ερευνητικού και διδακτικού έργου είχε συστήσει στον Τομέα Παιδαγωγικής υποστηρικτική μονάδα με τίτλο: *Κέντρο Έρευνας, Τεκμηρίωσης, Πληροφόρησης και Συμβουλευτικής για την εκπαίδευση και το φύλο.*

Έχει αναλάβει ως επιστημονικά υπεύθυνη και συμμετέχει ως μέλος ερευνητικής ομάδας σε ερευνητικά προγράμματα, έχει οργανώσει συνέδρια και επιστημονικές ημερίδες με αντικείμενο κυρίως την Ιστορική Παιδαγωγική, την Τοπική Εκπαιδευτική Ιστορία και τη διάσταση του φύλου στη σχολική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση. Είχε έως το 2013, σε συνεργασία με τον Καθηγητή Ν. Π. Τερζή, τη διεύθυνση της ειδικής σειράς εκδόσεων του Ιστορικού Αρχείου Νεοελληνικής Εκπαίδευσης (I.A.N.E.).

Έχει σχεδιάσει παιδαγωγικό υλικό παρεμβάσεων για την εκπαίδευση σε πέντε τόμους.

Οι δημοσιεύσεις της -μελέτες και άρθρα- καθώς και οι ανακοινώσεις της σε Συνέδρια και σεμινάρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό κινούνται στο χώρο της Ιστορικής Παιδαγωγικής, της Τοπικής Εκπαιδευτικής Ιστορίας και της διάστασης του φύλου στην εκπαίδευση (ιστορική προσέγγιση και σύγχρονος προβληματισμός).

Κατάλογος των εργασιών (με χρονολογική σειρά)

1. «Συμβολή στην ιστορία των σχολείων της Θεσσαλονίκης κατά το τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα», *Μακεδονικά*, τόμ. ΙΣΤ', 1976, σσ. 325-348.
2. «Πληροφορίες για την κίνηση των ελληνικών σχολείων της Μακεδονίας στις εφημερίδες "Ερμής" και "Φάρος της Μακεδονίας" (1875-1893)» *Μακεδονικά*, τόμ. ΙΖ', 1977, σσ. 399-404.
3. «Τα στερεότυπα για τους ρόλους των φύλων στα αναγνωστικά του δημοτικού σχολείου» (σε συνεργασία με την Β. Δεληγιάννη-Κουϊμτζή), *Φιλολόγος*, αρ. 23, 1981, σσ. 282-295.

4. «Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις και μέση εκπαίδευση των κοριτσιών στην Ελλάδα (1830-1929)», *Πρακτικά Πανελληνίου Παιδαγωγικού Συνεδρίου της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης* (11-13 Ιουνίου 1982), Ρέθυμνο, 1986, σσ. 89-99.

5. *Η μέση εκπαίδευση των κοριτσιών στην Ελλάδα (1830-1893): ιστορική εξέλιξη της εκπαιδευτικής θεωρίας και πράξης- κυριότερες τάσεις και προβλήματα*. Θεσσαλονίκη, 1983, σελ. 323. Διδακτορική διατριβή, Επιστημονική Επετηρίδα Φιλοσ. Σχολής, αρ. 38. Αθήνα, Ι.Α.Ε.Ν., 1986, σελ. 466. Διεύθυνση στο διαδίκτυο: www.iaen.gr

6. «"Φρονίμους δεσποινίδας και αρίστας μητέρας": Στόχοι παρθεναγωγείων και εκπαιδευτική πολιτική στο 19ο αιώνα», στο: *Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου «Ιστορικότητα τη παιδικής ηλικίας και της νεότητας»*, Αθήνα, 1986, σσ. 479-476.

7. *Γυναίκες και ανώτατη εκπαίδευση στην Ελλάδα: οι πρώτες φοιτήτριες στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (1890-1920)*. Θεσσαλονίκη, 1988, σελ. 252.

8. «Φοιτήτριες στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας (1890-1920): πρώτες προσπάθειες, κοινωνική σύνθεση, διεκδικήσεις», στο: *Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου με θέμα: «Πανεπιστήμιο: Ιδεολογία και Παιδεία. Ιστορική διάσταση και προοπτικές»*, Γ.Γ.Ν.Γ.-Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού, (21-27/9/1987), Αθήνα, 1989, σσ. 271-276.

9. *Η μέση εκπαίδευση των κοριτσιών στην Ελλάδα (1893-1929). Ιστορική εξέλιξη και προβληματική*. Κατατέθηκε (η πρώτη μορφή) στη Γ.Γ.Ν.Γ. - Ι.Α.Ε.Ν. το 1990.

10. «Η εκπαιδευτική δραστηριότητα της ελληνικής κοινότητας Θεσσαλονίκης κατά τον τελευταίο αιώνα της τουρκοκρατίας. Γενικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας των σχολείων, σχολικά κτίρια, τοπογραφία», *Θεσσαλονίκη*, τόμ. Γ', 1992, σσ. 109-130.

11. «"Γρηγορείτε, Μακεδόνες": Η εκπαιδευτική δραστηριότητα της ελληνικής κοινότητας της Θεσσαλονίκης κατά το τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα μέσα από τις εφημερίδες "Ερμής" και "Φάρος της Μακεδονίας"», *Πρακτικά Συμποσίου με θέμα «Η νεότερη ιστορία της Θεσσαλονίκης και ο τύπος» (6 Μαρτίου 1992)*. Θεσσαλονίκη, Κέντρο Ιστορίας Δήμου Θεσσαλονίκης- Πολιτιστικό Κέντρο Εθνικής Τράπεζας, 1993, σσ. 50-80.

12. *Δρόμοι Ζωής: Βιβλίο Εργασίας για τη Σχολική Τάξη* (επιμέλεια έκδοσης Β. Δεληγιάννη - Σ. Ζιώγου). Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 1993, σελ. 160.

13. *Εκπαίδευση και φύλο. Ιστορική διάσταση και σύγχρονος προβληματισμός*, (Β. Δεληγιάννη-Σ. Ζιώγου, επιμέλεια έκδοσης), Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 1993, σελ. 481. (Εγχειρίδιο διδασκαλίας). Στην ιστορία της γυναικείας εκπαίδευσης αναφέρονται:

α. «Η εξέλιξη του προβληματισμού για τη γυναικεία εκπαίδευση στην Ελλάδα: πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση - ανώτατη εκπαίδευση», *ό.π.*, σσ. 71-125.

β. «Η μικτή εκπαίδευση στα δευτεροβάθμια σχολεία στην Ελλάδα. Προοπτικές και δημόσιες συζητήσεις από τις αρχές του αιώνα μας μέχρι σήμερα», *ό.π.*, σσ. 193-207.

γ. «Προ των προπυλαίων. Η εξέλιξη της ανώτατης εκπαίδευσης των γυναικών στην Ελλάδα», *ό.π.*, σσ. 333-415.

14. *Τα Ελληνικά Σχολεία στη Θεσσαλονίκη κατά τον τελευταίο αιώνα της Τουρκοκρατίας* (Επιμέλεια έκδοσης Ν. Π. Τερζής - Σ. Ζιώγου-Καραστεργίου). (Συμπόσιο 8-9 Νοεμβρίου 1991), Θεσσαλονίκη, Εκδ. Κέντρου Ιστορίας Δήμου Θεσσαλονίκης, 1994, σελ. 275.

15. «Η Θεσσαλονίκη εν μαθητολογίους φθεγγομένοις...», *Πρακτικά Συμποσίου με θέμα «Τα Ελληνικά Σχολεία στη Θεσσαλονίκη κατά τον τελευταίο αιώνα της Τουρκοκρατίας» (8-9 Νοεμβρίου 1991)*. Θεσσαλονίκη, Εκδ. Κέντρου Ιστορίας Δήμου Θεσσαλονίκης, 1994, σσ. 26-55.

16. «Πρόσφυγες μαθητές και μαθήτριες στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στη Θεσσαλονίκη από το 1922 ως το 1926: στοιχεία από μια πρώτη καταγραφή», *Πρακτικά Συμποσίου με θέμα «Όψεις του Μικρασιατικού ζητήματος: Ιστορική θεώρηση και προεκτάσεις»*, Θεσσαλονίκη, 1994, σσ. 153-173.

17. «Καλλισπέρη Σεβαστή», «Λασκαρίδου Αικατερίνη (1842-1916)», «Παρρέν Καλλιρρόη (1861-1940)», Λήμματα στην *Παιδαγωγική-Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια - Λεξικό*, Ελληνικά Γράμματα, τ. 5, σσ. 2539, 2861, τ. 7, σ. 3769.

18. «Εύτολμος και άοκνος των ημετέρων σχολείων προστάτης". Η παρουσία του μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Ιωακείμ στην οργάνωση και λειτουργία των σχολείων της Ελληνικής Κοινότητας (1874-1878)», *Επιστημονικό Συμπόσιο Χριστιανική Μακεδονία. Ο από Θεσσαλονίκης Οικουμενικός Πατριάρχης Ιωακείμ Γ' ο Μεγαλοπρεπής*, Κέντρο Ιστορίας Θεσσαλονίκης, 1994, σσ. 111-117.

19. «Η εκπαίδευση στην περιοχή Ελασσόνας κατά το 1912-14, σύμφωνα με στοιχεία της Γενικής Διοίκησης Μακεδονίας», *Πρακτικά ΣΤ' Πανελληνίου Συνεδρίου Ο Όλυμπος στους αιώνες*, Πολιτιστικός Οργανισμός Δήμου Ελασσόνας, 1994, σσ. 139-146.

20. *Εκπαίδευση και φύλο. Ειδική βιβλιογραφία* (επιμέλεια έκδοσης Ρ. Ζιώγου - Κ. Δεληγιάννη). Αθήνα, Γενική Γραμματεία Ισότητας, 1995, σελ. 178.

21. «"Αγωνίστηκα όμως απεγνωσμένα και νίκησα". Η εξέλιξη της γυναικείας εκπαίδευσης στην Ελλάδα από την Ελισάβετ Μαρτινέγκου και την Ευανθία Καΐρη ως την Αγγελική Παναγιωτάτου», *Πρακτικά Συνεδρίου Εκπαίδευση και Ισότητα Ευκαιριών*, Αθήνα, Γενική Γραμματεία Ισότητας, 1995, σσ. 77-83.

22. «Η θεμελίωση της δημοτικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Φως στις πρώτες προσπάθειες εφαρμογής της νομοθεσίας για τα δημοτικά σχολεία (1834-1836)» (σε συνεργασία με τους W. Leiss και Χρ. Τζήκα), *Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής - Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής*, τόμ. Α', Θεσσαλονίκη, 1989-1995, σσ. 111-175.

23. «Gendered youth transitions in Northern Greece. Between tradition and modernity through education» (Κ. Deliyanni - Ρ. Ziogou), Offprint from *Growing Up in Europe. Contemporary Horizons in Childhood and Youth Studies*, Ed. By L. Chisholm, P. Buchner et al., Berlin-N.York, Walter de Gruyter, 1995, pp. 209-219.

24. «Work School» (M. Charitou-Fatourou, F. Zafiridis, R. Ziogou), *Europe in Transition. T. C. in Transition. Proceedings of the 2nd European Conference «Europe against Drug Abuse»*, Thessaloniki, 1995, pp. 36-39.

25. *Promoting Equality Awareness. Women as citizens*. (Research Directors. M. Arnot, K. Deliyanni, R. Ziogou, with G. Rowe). June 1995, pp. 152.

26. *Η παιδαγωγική σκέψη από τον Πλάτωνα ως τη Μ. Μοντεσσόρι. Ανθολογία κειμένων*. Θεσσαλονίκη, Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη, 1996, σελ. 373 (Εγχειρίδιο διδασκαλίας).

27. «Η Βιβλιοθήκη του Γυμνασίου της Ελληνικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης». *Πρακτικά ΙΣΤ΄ Πανελληνίου Ιστορικού Συνεδρίου της Ελληνικής Ιστορικής Εταιρείας*, Θεσσαλονίκη, 1996, σσ. 333-356.

28. «Παρθεναγωγεία και δασκάλες στην Κωνσταντινούπολη ως το 1922», *Πρακτικά Συμποσίου Συλλόγου Κωνσταντινοπολιτών με θέμα «Πόλη και παιδεία»*, (Δεκέμβριος 1990), Αθήνα, 1997, σσ. 59-74.

29. «Η Σχολή Απόρων Παίδων του Φιλολογικού Συλλόγου 'Παρνασσός' στη Θεσσαλονίκη (1913-1915)», *Πρακτικά ΙΖ΄ Πανελληνίου Ιστορικού Συνεδρίου της Ελληνικής Ιστορικής Εταιρείας*, Θεσσαλονίκη, 1997, σσ. 333-353.

30. *Η εκπαίδευση στη Μακεδονία κατά την Τουρκοκρατία. Πρώτη προσέγγιση και απογραφή* (επιμέλεια έκδοσης Ν. Π. Τερζής - Σ. Ζιώγου), Θεσσαλονίκη, Ι.Α.Ν.Ε. αρ. 3, Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη, 1997, σελ. 311.

31. «Από την κοινοτική αυτοδιοίκηση και αυτοδιαχείριση στην κρατική μέριμνα και το συγκεντρωτισμό. Ρόλος, λειτουργία και αντιστάσεις της εφορείας των Ελληνικών Εκπαιδευτηρίων Θεσσαλονίκης (1912-1931)», στο: Ν. Π. Τερζής - Σ. Ζιώγου (επιμ.), *Η εκπαίδευση στη Μακεδονία κατά την Τουρκοκρατία. Πρώτη προσέγγιση και απογραφή*. Θεσσαλονίκη, Ι.Α.Ν.Ε. αρ. 3, Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη, 1997, σελ. 21-55. Σύντομη μορφή του ίδιου άρθρου στο περιοδικό *Θεσσαλονικέων Πόλις*, Θεσσαλονίκη Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 1997, τχ. 2, σσ. 94-111.

32. «Η αυτοβιογραφία του Γυμνασιάρχη Ιωάννη Γ. Μέλφου (1860-1937)», (σε συνεργασία με τον Β. Μέλφο), στο: *Θεσσαλονικέων Πόλις*, Θεσσαλονίκη Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 1997, τχ. 3, σσ. 124-139.

33. «Η εκπαίδευση στη Θεσσαλονίκη. Η περίοδος της Τουρκοκρατίας», στο: Ι. Κ. Χασιώτη (επιμ.), *Τοις Αγαθοίς Βασιλεύουσα Θεσσαλονίκη. Ιστορία και Πολιτισμός*, Θεσσαλονίκη Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 1997 - Παρατηρητής, 1997, σσ. 238-259.

34. *Φύλο και σχολική πράξη. Συλλογή εισηγήσεων*, (Επιμέλεια έκδοσης Β. Δεληγιάννη-Σ. Ζιώγου), Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 1997, σελ. 729.

35. «Από την 'Αγωγή του Πολίτη' στην 'Αγωγή των Πολιτών' και των δύο φύλων. Περιορισμοί, όρια και προοπτικές στην ελληνική εκπαίδευση», στο: Β. Δεληγιάννη-Σ. Ζιώγου (επιμ.), *Φύλο και σχολική πράξη. Συλλογή εισηγήσεων*, Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 1997, σσ. 13-18.

36. «Οι νομοθετικές ρυθμίσεις για την εκπαίδευση των κοριτσιών στην Ελλάδα κατά τον 20ό αιώνα. Κενά και αντινομίες» (σε συνεργασία με την Ε.

Κελεσίδου), στο: Β. Δεληγιάννη-Σ. Ζιώγου (επιμ.), *Φύλο και σχολική πράξη. Συλλογή εισηγήσεων*, Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 1997, σσ. 189-211.

37. «Προωθώντας τον εκδημοκρατισμό στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών. Διαστάσεις φύλου και ταυτότητας του πολίτη» (σε συνεργασία με τις Β. Δεληγιάννη και Χ. Αθανασιάδου), Πρακτικά Ζ' Διεθνούς Συνεδρίου Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας με θέμα «*Παιδαγωγική Επιστήμη στην Ελλάδα και στην Ευρώπη. Τάσεις και προοπτικές*», Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 1997, σσ. 604-620.

38. «Πρώτες πηγές (δημοσιευμένες και αδημοσίευτες) για την εκπαιδευτική κίνηση στην Κοζάνη κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Δυνατότητες αξιοποίησης και προοπτικές έρευνας». Πρακτικά Α' Συνεδρίου Δήμου Κοζάνης με τίτλο «*Η Κοζάνη και η περιοχή της. Ιστορία - Πολιτισμός*», Κοζάνη, 1997, σσ. 149-167.

39. *Τα Εκπαιδευτήρια Θηλέων Αγγλαίας Ν. Σχινά (Ιδρυτής Στέφανος Νούκας) 1905-1974*. (Εισαγωγή, επιστημονική επιμέλεια-συντονισμός έκδοσης). Θεσσαλονίκη Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 1997-Εκδοτικός Οίκος Σπανιάς, 1998, σελ. 363.

40. *Το Οικουμενικό Πατριαρχείο, η οθωμανική διοίκηση και η εκπαίδευση του Γένους. Κείμενα - Πηγές. 1830-1914*. Θεσσαλονίκη, ΙΑΝΕ, αρ. 4, Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη, 1998, σελ. 789.

41. *Promoting Equality Awareness. Women as citizens. Final Report*. (M. Arnot, K. Deliyanni, R. Ziogou), 1998, σελ. 192.

42. «Οι γυναίκες ως πολίτες: φιλοσοφικο-ιστορικό πλαίσιο και η φεμινιστική οπτική» (σε συνεργασία με τις Μ. Arnot και Β. Δεληγιάννη), στο: Β. Δεληγιάννη-Κουϊμτζή (επιμ.), *Γυναίκες και ιδιότητα του πολίτη. Διαστάσεις δημοκρατίας και ισότητας των φύλων στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών*, Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 1998, σσ. 9-31.

43. «Ισότητα των φύλων και εκπαίδευση στην Ελλάδα» (σε συνεργασία με την Β. Δεληγιάννη) στο: Β. Δεληγιάννη-Κουϊμτζή (επιμ.), *Γυναίκες και ιδιότητα του πολίτη. Διαστάσεις δημοκρατίας και ισότητας των φύλων στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών*, Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 1998, σσ. 33-52.

44. «Εκπαιδύοντας τους Έλληνες πολίτες: η Αγωγή του Πολίτη στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα» (σε συνεργασία με την Β. Δεληγιάννη), στο: Β. Δεληγιάννη-Κουϊμτζή (επιμ.), *Γυναίκες και ιδιότητα του πολίτη. Διαστάσεις δημοκρατίας και ισότητας των φύλων στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών*, Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 1998, σσ. 53-77.

45. «Ο Γυμνασιάρχης Ι. Μέλφος (1860-1937). Στοιχεία από τη ζωή, το έργο και την προσφορά του στην εκπαίδευση της Θεσσαλονίκης και της Μακεδονίας» (σε συνεργασία με τον Β. Μέλφο), Πρακτικά 10' Πανελληνίου Ιστορικού Συνεδρίου (29-31 Μαΐου 1998), Θεσσαλονίκη, Ελληνική Ιστορική Εταιρεία, 1999, σσ. 381-403.

46. «Υπερβαίνοντας τα εσκαμμένα», 1890: Η πρώτη Ελληνίδα φοιτήτρια. Τα δύσκολα βήματα προς την αναγνώριση», Αφιέρωμα της εφημερίδας «Καθημερινή - Επτά Ημέρες» με τίτλο «*Γυναίκα και Εργασία: Από την αφάνεια στην αναγνώριση*», Κυριακή 2 Μαΐου 1999.

47. *Διδακτικό υλικό παρέμβασης για εκπαιδευτικούς: Οι γυναίκες ως υποκείμενα στα μαθήματα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης*. (επιμέλεια έκδοσης με Β. Δεληγιάννη-Κουϊμτζή), Αθήνα, Κ.Ε.Θ.Ι., 2000, τεύχη 8.

48. *Εκπαίδευση, Φύλο και Ιδιότητα του πολίτη, Τελική Έκθεση (επιμ.)*, Θεσσαλονίκη, 2000, σελ. 135.

49. «Ελληνικόν Γυμνάσιον Φιλιππουπόλεως και Ζαρίφεια Διδασκαλεία», στον τόμο *Θεσσαλονίκη και Φιλιππούπολη σε παράλληλους δρόμους. Ιστορία, τέχνη, κοινωνία, 18ος – 20ός αιώνας*. Θεσσαλονίκη, 2000, σσ. 413-435.

50. «Η Εκκλησιαστική Πνευματική Κεντρική Επιτροπή και η εκπαίδευση των Ορθοδόξων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (1836-1838)», *ΚΒ΄ Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο(2001)-Πρακτικά*, Θεσσαλονίκη, 2002, σσ.178-213. Το ίδιο και με τον τίτλο «The Ecumenical Patriarchate and the Education of the Orthodox Congregation: Ecclesiastical and Spiritual Central Committee (1836-1838)», in: Nikos P. Terzis (ed.), *Education in the Balkans: From the Enlightenment to the Founding of the Nation-States*, Balkan Society for Pedagogy and Education, Kyriakidis Brothers s.a, 2000, pp. 171-201.

51. «Σχολικές βιβλιοθήκες στη Θεσσαλονίκη κατά την τελευταία περίοδο της Τουρκοκρατίας», *Θεσσαλονικέων Πόλις*, τχ. 5ο (Μάιος 2001), σσ. 171-188.

52. «Θέματα οργάνωσης και λειτουργίας της Αστικής Σχολής Κάστρου [Θάσου] στα τελευταία χρόνια της οθωμανικής κυριαρχίας», *Πρακτικά Γ΄ Συμποσίου Θασιακών Μελετών «Η Θάσος δια μέσου των αιώνων: Ιστορία, τέχνη, πολιτισμός»*, *Θασιακά*, τόμ. 10ος (1996-1997), Καβάλα, 2001, σσ. 281-291.

53. «Απόψεις εφήβων για το φύλο και την ιδιότητα του πολίτη: διαμορφώνοντας εικόνες της ιδιωτικής και της δημόσιας σφαίρας» (σε συνεργασία με τις Β. Δεληγιάννη, Κ. Δαλακούρα και Θ. Χασεκίδου), *Πρακτικά Β΄ Πανελληνίου Συνεδρίου Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος με θέμα «Ελληνική Παιδαγωγική και εκπαιδευτική έρευνα» (2-4 Νοεμβρίου 2000* , Αθήνα, 2001, σσ. 769-787.

54. «Εκπαίδευση, Φύλο και Ιδιότητα του Πολίτη: Έρευνα και παρέμβαση για την ευαισθητοποίηση μαθητών/τριών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης», Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, *Το έργο "Έρευνα" 1997-2000. Συνοπτική παρουσίαση*, Αθήνα, 2002, σσ. 396-404.

55. «Παρθεναγωγεία και διδασκαλεία θηλέων: Απαρχές και εξέλιξη της γυναικείας εκπαίδευσης στο νέο ελληνικό κράτος», στο Αφιέρωμα της εφημερίδας «Καθημερινή – Επτά Ημέρες» με τίτλο *Ελληνικά Παρθεναγωγεία*, Κυριακή 27 Ιανουαρίου 2002.

56. «Ο Αδαμάντιος Κοραής μέσα από τις σελίδες του περιοδικού *Ερμής ο Λόγιος*», *Χιόνη*, τχ. 119 (Ιανουάριος 2002), σσ. 27-34, και, «Διαστάσεις της Παιδαγωγικής θεωρίας του Αδ. Κοραή», *Χιόνη*, τχ. 120 (Φεβρουάριος 2002), σσ. 20-21.

57. «Εγχειρίδια 'Παιδαγωγίας' και 'Παιδαγωγικής' την περίοδο του Νεοελληνικού Διαφωτισμού: Ζητήματα ορολογίας και περιεχομένου. Πλαίσιο και κατευθύνσεις», Ημερίδα Ι.Α.Ν.Ε. με θέμα «*Ο Νεοελληνικός Διαφωτισμός και η παιδεία του Γένους*», Άνδρος, 28 Σεπτεμβρίου 2002 (Πρακτικά Συνεδρίου).

58. «Η εκπαιδευτική κίνηση στη Δράμα κατά την τελευταία περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας. Προοπτικές έρευνας» (συνεργασία ομάδας φοιτητών/τριών), *Η Δράμα και η περιοχή της Ιστορία και πολιτισμός. Γ' επιστημονική συνάντηση 21-24 Μαΐου 1998*, Δράμα, 2002, σσ. 651-668.

59. «Η εκπαιδευτική δραστηριότητα στην πόλη της Θεσσαλονίκης κατά τις δύο πρώτες δεκαετίες του 19ου αιώνα: Συνδρομητές βιβλίων, «Ερμής ο Λόγιος», Ν. Δούκα «Προς Θεσσαλονικείς. Λόγος προτρεπτικός περί ενώσεως και βελτιώσεως των σχολείων αυτών», *Θεσσαλονίκη*, 6, 2002, σσ. 89-108.

60. *Κατάστιχον της Ελληνικής Σχολής Θεσσαλονίκης 1825-1844*: Οι αγώνες της Εκκλησίας και της Ελληνικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης στο α' μισό του 19ου αιώνα. [Μεταγραφή από το πρωτότυπο του Κώδικα], Ανάτυπο, *Θεσσαλονίκη*, 6, 2002, σσ. 369-495 και παράρτημα.

61. *Οι γυναίκες των γραμμάτων και του πολιτισμού στη Θεσσαλονίκη: 19ος αιώνας- Μεσοπόλεμος. Ονομάτων επίσκεψις*, Ανάτυπο, *Θεσσαλονικέων Πόλις*, 8, 2002, σσ. 119-174 και παράρτημα πηγών.

62. *Ο παιδαγωγός Χαρίσιος Παπαμάρκου (1844-1906). Πρακτικά επιστημονικής Διημερίδας*, (επιμέλεια έκδοσης), Βελβεντό, Ι.Α.Ν.Ε.-Δήμος Βελβεντού, 2003, σελ. 175.

63. *Μελέτη. Φύλο και εκπαιδευτική πραγματικότητα στην Ελλάδα: Προωθώντας παρεμβάσεις για την ισότητα των φύλων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα* (επιμέλεια έκδοσης σε συνεργασία με τις Β. Δεληγιάννη και Λ. Φρόση), Αθήνα, Κ.Ε.Θ.Ι., 2003, σελ. 344. (Ηλεκτρονική διεύθυνση: www.kethi.gr/greak/programmata/index/htm)

64. «Η μεταβλητή του φύλου στη βασική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών» (σε συνεργασία με την Αλ. Κανέλλου), στο: Βασιλική Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Σ. Ζιώγου & Λίνα Φρόση (επιμ.), *Φύλο και εκπαιδευτική πραγματικότητα στην Ελλάδα: προωθώντας παρεμβάσεις για την ισότητα των φύλων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα*, Αθήνα, Κ.Ε.Θ.Ι., 2003, σσ. 218-235.

65. «Εκπαίδευση και φύλο: Ακαδημαϊκή εμπειρία- η οπτική του φύλου στην εκπαίδευση και την έρευνα στην Ελλάδα», Εισήγηση στο Συνέδριο με τίτλο «*Το φύλο, τόπος συνάντησης των επιστημών: Ένας πρώτος ελληνικός απολογισμός*», Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας, (Μυτιλήνη, 11-12 Οκτωβρίου 2003). (Πρακτικά στο Διαδίκτυο www.aegean.gr/gender-postgraduate).

66. «Η Μεγάλη του Γένους Σχολή και η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών από τα μέσα του 19ου αιώνα έως τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα» (σε συνεργασία με τον Β. Φούκα), *Πρακτικά τέταρτης Επιστημονικής Ημερίδας, Η Πατριαρχική Μεγάλη του Γένους Σχολή. Ιστορία και Προσφορά*, Αθήνα, Εταιρεία Μελέτης της καθ' ημάς Ανατολής, 2004, σσ. 101-166.

67. «Κοζάνη και Γρεβενά: Η εκπαίδευση κατά την τελευταία περίοδο της τουρκοκρατίας-η νεότερη και σύγχρονη περίοδος» (σε συνεργασία με τον Αν. Δάρδα), στον τόμο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κοζάνης και Γρεβενών με τίτλο: «*Κοζάνη και Γρεβενά: ο τόπος και οι άνθρωποι*», Θεσσαλονίκη, University Studio Press, 2004, σσ. 468-487.

68. *Παρεμβατικά προγράμματα για την ισότητα των φύλων στην εκπαίδευση. Καλές Πρακτικές*. Αθήνα, Κ.Ε.Θ.Ι., 2004, σελ. 203 (επιμέλεια έκδοσης-μέλος επιστημονικής επιτροπής) (Ηλεκτρονική διεύθυνση: www.kethi.gr/greak/programmata/index/htm).

69. «"Διδασκαλικοί Σύλλογοι" στον ελληνοισμό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας το τελευταίο τέταρτο του 19ου και την πρώτη δεκαετία του 20ού αιώνα: η περίοδος των "συντεχνιών αλληλεγγύης"», (σε συνεργασία με τον Β. Φούκα), *Πρακτικά ΚΕ' Πανελληνίου Ιστορικού Συνεδρίου (21-23 Μαΐου 2004)*, Θεσσαλονίκη, 2005, σσ. 315-346.

70. «Gender and Citizenship: Youth's representations and values in contemporary Greece», (σε συνεργασία με την Αικ. Δαλακούρα.), Εισήγηση στο Διεθνές Συνέδριο με θέμα «*Childhoods 2005: Children and Youth in Emerging and Transforming Societies*» (University of Oslo, 29 Ιουνίου – 3 Ιουλίου 2005) (τεύχος περιλήψεων).

71. «Η διάσταση του φύλου στη δόμηση της ταυτότητας των εκπαιδευτικών και το προφίλ των γυναικών εκπαιδευτικών κατά τον 19ο και 20ό αιώνα: ειδολογικές και μεθοδολογικές συνιστώσες», *Πρακτικά Επιστημονικού Συμποσίου «Η Ελληνική παιδεία από τον 18ο ως τον 20ό αιώνα: Ερευνητικές συνιστώσες*», Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Παιδαγωγική Σχολή-Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης-Τμήμα Νηπιαγωγών, Φλώρινα, 2005, σσ. 185-197.

72. «Η διάσταση του φύλου στη θεωρία και πράξη του Σχολείου Εργασίας στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων του Ελευθερίου Βενιζέλου», *Πρακτικά Συνεδρίου «Η εκπαιδευτική πολιτική στα χρόνια του Ελευθερίου Βενιζέλου» (22-24 Ιανουαρίου 2004)*, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος» - Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, Αθήνα, 2004 (ανάτυπο).

73. «Θεσσαλονίκης εκπαιδευτικά – Θεσσαλονικέων άθλα», Δήμος Θεσσαλονίκης-Αντιδημαρχία Πολιτισμού – Δημοτική Βιβλιοθήκη, μ' Δημήτρια, *Πρακτικά Ημερίδας με τίτλο Εκπαιδευτική ιστορία της Θεσσαλονίκης. Συνιστώσες της ελληνικής εκπαίδευσης (18ος-20ός αιώνας) [1 Δεκεμβρίου 2005]* (υπό δημοσίευση).

74. *Παιδαγωγικά περιοδικά στην Ελλάδα κατά το 19ο αιώνα. Παρουσίαση και περιεχόμενα* (επιμέλεια έκδοσης σε συνεργασία με την Θ. Χασεκίδου και τον Β. Φούκα), Ι.Α.Ν.Ε. αρ. 10, Θεσσαλονίκη, Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη, 2005, σελ. 514.

75. *Θεσσαλονίκης εκπαιδευτικά: 19ος και 20ός αιώνας*, Κέντρο Ιστορίας Δήμου Θεσσαλονίκης (Κ.Ι.Θ.), Θεσσαλονίκη, 2005, σελ. 551.

76. *Διερευνώντας το φύλο. Ιστορική διάσταση και σύγχρονος προβληματισμός στη γενική, επαγγελματική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση*, Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 2005, σελ. 759.

77. *Ελληνικά βιβλία και μεταφράσεις «θύραθεν παιδείας» στη Βιβλιοθήκη της Μονής Ρίλας: 18ος και 19ος αιώνας: πνευματικές σχέσεις Ελλήνων και Βουλγάρων κατά το 18ο και 19ο αιώνα*, (επιμέλεια έκδοσης), Θεσσαλονίκη, Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη, Ι.Α.Ν.Ε., 2006, σελ. 438.

78. *Τα Μαράσλεια Σχολεία στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Εκατό χρόνια λειτουργίας του Μαράσλειου Διδακτηρίου Θεσσαλονίκης (1905-2005)*, (επιμέλεια έκδοσης), Θεσσαλονίκη, Εκδοτικός Οίκος Αινείας, 2006, σελ. 281.

79. «Η διάσταση του φύλου στην παιδαγωγική θεωρία και εκπαιδευτική πράξη από το 1900 έως το 1930: Λόγος – αντίλογος στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων του Ελευθερίου Βενιζέλου», στο Χρ. Τζήκας (επιμ.), *Ζητήματα Ιστορίας και Ιστοριογραφίας της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης, Πρακτικά Επιστημονικής Διημερίδας*, Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2006, σσ. 143-183.

80. «Η γυναικεία εκπαίδευση στο πλαίσιο των μεταρρυθμίσεων του Ελευθερίου Βενιζέλου», στο: *Πρακτικά Συνεδρίου «Η εκπαιδευτική πολιτική στα χρόνια του Ελευθερίου Βενιζέλου» (22-24 Ιανουαρίου 2004)*, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος» - Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2007, σσ. 303-326.

81. «Ταυτότητες εκπαιδευτικών (ανδρών και γυναικών) από τον 19ο αιώνα έως τον μεσοπόλεμο: Αναλύοντας αυτοβιογραφικά και λογοτεχνικά κείμενα», (σε συνεργασία με Β. Φούκα), στο: *Πρακτικά Συνεδρίου με θέμα: «Η Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και οι προκλήσεις της εποχής μας»*, Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, 17-20 Μαΐου 2007, σσ. 142-151 (σε ηλεκτρονική μορφή).

82. «Γυναίκες εκπαιδευτικοί και επαγγελματική ταυτότητα», (σε συνεργασία με Κ. Δαλακούρα), *Επιστήμες της Αγωγής*, τχ. 4, 2007, σσ. 19-32.

83. «The development of pupils' moral behavior through handbooks of "Morality" at the end of the 18th and the beginning of the 19th century in Greece», (σε συνεργασία με Ευστρ. Βαχάρογλου), 29th Session of the International Standing Conference for the History of Education, (I.S.C.H.E) "*Children and Youth at Risk; Approaches in the History of Education*", University of Hamburg 25 - 28 July 2007 (τεύχος περιλήψεων).

84. «Αλληλοδιδακτική μέθοδος», «Εκπαίδευση και Φύλο», «Συνεκπαίδευση – Μικτή Εκπαίδευση», άρθρα στο: *Λεξικό της Παιδαγωγικής* (επιμ. Π. Δ. Ξωχέλλης), Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2007, σσ. 27-29, 214-217, 634-635.

85. «Η ιστορία των γυναικών εκπαιδευτικών στην Ελλάδα: μεθοδολογικές προσεγγίσεις και προοπτικές έρευνας», στον τόμο *Εκπαιδευτικοί και Φύλο*, Αθήνα, ΚΕΘΙ, 2008, σσ. 143-165.

86. «Γυναίκες εκπαιδευτικοί στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Παρουσία και ρόλος στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα – Αριθμοί και δεδομένα ερευνών», στον τόμο *Εκπαιδευτικοί και Φύλο*, Αθήνα, ΚΕΘΙ, 2008, σσ. 184-203.

87. «Ίστορίες ζωής' γυναικών εκπαιδευτικών από τον 19ο αιώνα έως τον μεσοπόλεμο», στο: Ελένη-Νίνα Παζαρζή (επιμ.), *Φύλο και κοινωνική έρευνα στην Ελλάδα*, Πειραιάς 2008, σσ. 99-132.

88. «Η διάσταση του φύλου στη δόμηση της ταυτότητας των εκπαιδευτικών και το προφίλ των γυναικών εκπαιδευτικών κατά το 19ο και 20ό αιώνα», στο: *Πρακτικά Συνεδρίου Καλλιρρόη «Από την Εφηβεία στην Ενήλικη*

Ζωή» (επιμ. έκδοσης Θ. Καστράνη, Β. Λέντζα, Κ. Πετρίδου, Λ. Φρόση), Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη 2008, σσ. 181-205.

89. *Συλλογή κειμένων «Επαγγελματικές επιλογές και επιλογές ζωής νέων ατόμων»*, (επιμέλεια έκδοσης Σ. Ζιώγου-Καραστεργίου κ.ά.), Α.Π.Θ.-Τμήμα Ψυχολογίας-Πρόγραμμα 'Καλλιρρόη', Θεσσαλονίκη, 2008, σελ. 284.

90. «Από τα "ιδεώδη" των μαθητών και μαθητριών στη σύγχρονη έρευνα για τις επαγγελματικές επιλογές: Η αφετηρία, η μακρόχρονη πορεία και οι προοπτικές για το μέλλον», στο: *Συλλογή κειμένων «Επαγγελματικές επιλογές και επιλογές ζωής νέων ατόμων»*, (επιμ. έκδοσης Σ. Ζιώγου-Καραστεργίου κ.ά.), Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη 2008, σσ. 7-18.

91. *Η Βιβλιοθήκη του Γυμνασίου της Ελληνικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης: Από τη σύστασή της μέχρι το 1912* (επιμέλεια έκδοσης σε συνεργασία με Κ. Ν. Πλαστήρα), Θεσσαλονίκη, Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη, Ι.Α.Ν.Ε., 2010, σελ. 437.

92. «Childhood and pedagogical theory in Greece (19th to first decades of 20th century): From the 'little adult' to 'child's psychology'» (in collaboration with V. Foukas and P. Chatzimbei) in: L. Hopkins, M. Macleond, W. Turgeon, (eds), *Negotiating Childhoods, Probing the Boundaries*, I. D. P. Oxford, 2010, pp. 87-97.

93. *Οι εκπαιδευτικοί γράφουν και μιλούν για την ιστορία των σχολείων της Θεσσαλονίκης*, Πρακτικά Συνεδρίου, (επιμέλεια έκδοσης), Κέντρο Ιστορίας Δήμου Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 2010, σελ. 334.

94. «'Σπουδαί και αναγνώσεις μου': Άγνωστα στοιχεία για τη ζωή και το έργο της Αικατερίνης Λασκαρίδου (1842-1916) μέσα από αυτοβιογραφικά κείμενα» (σε συνεργασία με Σ. Χατζηστεφανίδου) στο: *Γυναίκες στην Ιστορία των Βαλκανίων. Ιστορίες ζωής γυναικών εκπαιδευτικών*, (επιμ. έκδοσης Σ. Ζιώγου-Καραστεργίου), Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 2010, σσ. 207-250.

95. *Γυναίκες στην Ιστορία των Βαλκανίων. Ιστορίες ζωής γυναικών εκπαιδευτικών*, (επιμέλεια έκδοσης), Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 2010, σελ. 512.

96. «Η ελληνική παιδεία και εκπαίδευση στα Βαλκάνια. Εκκλησία-πνευματικοί κύκλοι-εκπαιδευτήρια-εκδόσεις», στο: Ν. Π. Τερζής, *Μελέτη της εκπαίδευσης του Νεοελληνισμού. Πρίν από το κράτος - έξω από το κράτος - στο κράτος*, Θεσσαλονίκη, Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη, 2010, σσ. 49-90.

97. «Γυναίκες και ανώτατη εκπαίδευση στην Ελλάδα: 19ος και 20ός αιώνας», στο: Σήφης Μπουζάκης (επιμ.), *Πανόραμα Ιστορίας της Εκπαίδευσης. Όψεις και Απόψεις. Τόμος Β', Νεοελληνική Εκπαίδευση: 1821-2010*. Αθήνα, Gutenberg, 2011, σσ. 597-613.

98. «Η πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση των κοριτσιών στην Ελλάδα: 19ος και 20ός αιώνας», στο: Σήφης Μπουζάκης (επιμ.), *Πανόραμα Ιστορίας της Εκπαίδευσης. Όψεις και Απόψεις. Τόμος Β', Νεοελληνική Εκπαίδευση: 1821-2010*. Αθήνα, Gutenberg, 2011, σσ. 969-987.

99. «Δύο πρωτοπόροι παιδαγωγοί και εκπαιδευτικοί από το Μελένικο: Αικατερίνη Λασκαρίδου (1842-1916) και Δημήτριος Καλαμπακίδης (1813;-1878)», στο *Σερραϊκά Χρονικά*, (υπό δημοσίευση).

100. «"Προς διακόσμησιν ηθών των νέων": Η εξέλιξη των διδακτικών στόχων από τα παραινετικά κείμενα του 15ου αιώνα στη 'Χρηστοθήεια' του Αντ. Βυζάντιου (1700;) και τη 'Χειραγωγία' του Δημ. Δάρβαρη (1791)», *Εγνατία. Επιστημονικό Περιοδικό του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Μνήμη Χρίστου Γ. Πατρινέλη: Συμβιβασμοί και Προσδοκίες. Προσεγγίσεις στην Ιστορία του Ελληνισμού κατά την Τουρκοκρατία*», Πρακτικά Επιστημονικής Συνάντησης Δεκεμβρίου 2010, Α.Π.Θ., University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2011, σσ. 57-72.

101. «Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Ιωακείμ Γ' και η εκπαίδευση του Γένους», (σε συνεργασία με τον Β. Φούκα), στο: Θ. Δαρδαβέσης (επιμ.), *Ιωακείμ Γ' ο Μεγαλοπρεπής. Ο από Θεσσαλονίκης Οικουμενικός Πατριάρχης και η εποχή του*, Εκδόσεις Φ.Α.Α.Θ., Θεσσαλονίκη 2012, σσ. 327-352.

102. «Το σώμα των εκπαιδευτικών στα σχολεία της Ελληνικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης μέχρι το 1912: Άτομα και συλλογικότητες», (σε συνεργασία με τον Β. Φούκα), στο: *Διεπιστημονικό Συμπόσιο με θέμα «Η Θεσσαλονίκη στις παραμονές του 1912»*, Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 2014, σσ. 216-238 (σε ηλεκτρονική μορφή - cd και στην ιστοσελίδα <https://jmth.academia.edu/jewishmuseumthessaloniki/Papers>).

103. «Σχολεία και εκπαιδευτικοί στην Έδεσσα στο μεταίχμιο της μετάβασης από την Κοινότητα στο Κράτος (1912-1914): Εθνικές προτεραιότητες-Κοινοτικές αντιστάσεις», στο: *Συνέδριο με θέμα Η εκπαίδευση στο Ν. Πέλλας (τελευταία περίοδος Οθωμανικής κυριαρχίας-1950/1960)*, Έδεσσα 2012, <http://www.didedellas.gr/images/stories/documents/synedriaDDE/ziogoy.pdf>

104. «Οι Κοζανίτες δημοδιδάσκαλοι Αθανάσιος (1866-1945) και Βασίλειος (1865-1947) Μάνος και η εκπαιδευτική τους δραστηριότητα στη Θεσσαλονίκη», στο: *Σχολεία και Εκπαιδευτικοί της Θεσσαλονίκης (19ος αιώνας-Μεσοπόλεμος)* (επιμ. έκδοσης Σ. Ζιώγου-Β. Φούκας), Δέσποινα Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2013, σσ. 128-144.

105. «Γυναίκες εκπαιδευτικοί στη Θεσσαλονίκη: Από τις δασκάλες του 19ου αιώνα, στις μαθήτριες του Μ. Κουντουρά, στις καθηγήτριες του μεσοπολέμου και στις «γυμνασιάρχουσες» μετά το 1960», στο: *Σχολεία και Εκπαιδευτικοί της Θεσσαλονίκης (19ος αιώνας-Μεσοπόλεμος)* (επιμ. έκδοσης Σ. Ζιώγου-Β. Φούκας), Δέσποινα Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2013, σσ. 277-320.

106. *Σχολεία και Εκπαιδευτικοί της Θεσσαλονίκης (19ος αιώνας-Μεσοπόλεμος)* (επιμ. έκδοσης με Β. Φούκα), Δέσποινα Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2013, σελ. 380.

107. «Προσεγγίσεις στην ιστορία της γυναικείας εκπαίδευσης στην Ελλάδα: ενθυμήσεις και στοχασμοί», στο: *Ιστοριογραφία της ελληνικής εκπαίδευσης: επανεκτιμήσεις και προοπτικές*, (επιμ. έκδοσης Κ. Δαλακούρα, Σ. Χατζηστεφανίδου, Αντ. Χουρδάκης), Εκδόσεις Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης, Ρέθυμνο 2015, σσ. 29-58.

108. *Η εκπαίδευση των γυναικών. Οι γυναίκες στην εκπαίδευση* (σε συνεργασία με την Κ. Δαλακούρα), Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα, Αθήνα 2015 (www.kallipos.gr).